

Nr 368.

Af herr **Riström** i anledning af *Kungl. Maj:ts proposition angående anläggning af en statsbana från Veittijärvi till Karungi samt från Karungi till Matarengi m. m.*

I den till Riksdagen afgifna propositionen nr 207 har Kungl. Maj:t hemställt om anslag till anläggning af en statsbana i det nordliga Norrland från Veittijärvi till Karungi samt från Karungi till Matarengi. Frågan om ordnandet af järnvägsförhållandet i de nordligare delarna af vårt land har länge stått på dagordningen och anses med rätta vara af vital betydelse för denna del af landet. Dock hafva olika förslag framkommit rörande banans sträckning och därvid skilda intressen gjort sig gällande. Kungl. Maj:t har mycket, ja, helt säkert alltför mycket lyssnat till hvad de militära myndigheter, som i anledning af dessa frågor blifvit hörda, andragit och som en följd däraf — såsom skett — föreslagit statsbanans fortsatta sträckning från Veittijärvi till Karungi och vidare uppför Torneådalen till Matarengi. Den af Kungl. Maj:t föreslagna riktningen kan emellertid ej hälsas med tillfredsställelse i de trakter, hvilka jag representerar. Därest denna proposition skulle vinna Riksdagens bifall, skulle de nordligaste kusttrakterna och gränsstaden Haparanda icke på något sätt få sina önskemål i denna del uppfyllda, utan dessa trakter skulle helt säkert ännu i många år få vänta på en för en trakts vidare utveckling så kraftigt bidragande orsak som järnväg. Och hvad beträffar staden Haparanda, skulle denna, om den allt fortfarande uteslutes från förbindelsen med det svenska järnvägsnätet, med all sannolikhet se sin handel och sin betydelse i allmänhet minskas då den öfre Torneådalen skulle få direkt järnvägsförbindelse med Luleå, dit transporten sålunda skulle blifva både bekvämare och billigare än till Haparanda. Kungl. järnvägsstyrelsen har ock i ett tidigare afgifvet yttrande ifrågasatt, huruvida icke de militära krafven kunde anses blifva på ett tillfyllestgörande sätt tillgodosedda, därest banan drages från Lappträsk någorlunda direkt till Haparanda. Konungens befallningshafvande i Norrbottens län har ock tillstyrkt detta förslag, ehuru sist berörda myndighet sedermera frångått denna sin ståndpunkt i frågan.

Således har detta förslag om en järnvägsförbindelse till Haparanda direkt till norra stambanan länge haft sina förespråkare och måste ur alla synpunkter anses såsom en tillfredsställande lösning af denna fråga. Härigenom kunna såväl de militära krafven som de lokala och andra intressena anses nöjaktigt tillgodosedda. I sammanhang med denna banas framdragande från Lappträsk till Haparanda vore ock nödvändigt att sätta stambanan i förbindelse med en tillfredsställande hamnplats i dessa trakter. En sådan torde böra ligga så nära Torne älfs mynning som möjligt, och i så fall lämpligast är en ort benämnd Karl Johans stad.

Visserligen finnas förespråkare för en järnväg från Karungi nedför Torneådalen till Haparanda, och Kungl. Maj:t har kanske också tänkt sig en fortsättning i nyssberörd riktning, men man kan draga i tvifvelsmål lämpligheten af en järnvägslinje, som går invid gränsen och slutar i omedelbar närhet af grannlandets stambanenät.

En bana gående sålunda från Lappträsk till Haparanda skulle icke draga så oerhördt mycket större kostnader, än man tänker sig det nuvarande förslaget skulle göra. Olägenheten af ingen järnvägsförbindelse mellan Karungi och Haparanda är jämförelsevis obetydlig, då den odlade bygden just på midten af nämnda sträcka krymper samman till en obetydlig del och det måste anses fullt motvägas därutaf att hela den odlade och för odling lämpliga bygden i Sangisdalen samt ett par större orter vid kusten, som, därest denna järnvägsförbindelse icke blefve en verklighet, kunde komma alldeles utanför järnvägsnätet, i så fall beröras af järnvägen.

Under hänvisning till hvad sålunda anförts får jag hemställa,

att Riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 207 ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om undersökning samt upprättande af fullständig, af kostnadsförslag åtföljd plan för en statsbanas framdragande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med chefens för generalstabens den 3 april 1911 framlagda förslag, från Lappträsk utefter Sangisdalen till Haparanda med en uthamn vid Karl Johans stad eller, därest denna plats icke anses fullt lämplig, vid någon annan punkt i angränsande trakt till exempel vid Båtskärnäs.

Stockholm den 8 maj 1911.

C. Riström.